

11. évfolyam magyar nyelvtan minimum követelménye

Tematikai egység	Retorika és kommunikáció
Ismeretek, követelmények	Legyen tájékozott különféle beszédhelyzetek megítélésében; megfelelő stílus és magatartás megtalálásában, kommunikációs zavarok felfedezésében, elhárításában. Ismerje fel a mindennapi társalgásban, a nyilvános kommunikációs színtereken, valamint az internetes felületeken előforduló manipulációs szándékot, hibás következtetéseket. Ismerje a kulturált vita, véleménynyilvánítás szabályait, a szónok tulajdonságait, feladatait. Legyen tisztában a beszéd felépítésével, a beszéd megszerkesztésének menetével. Ismerje az érvek felépítését, a hatékony érvelés technikáját. Legyen tisztában a kiselőadás és a felelet felépítésével, a hatásos előadásmód eszközeivel.
Kulcsfogalmak	Retorika, szónok, szónoklat, beszéd fajta (bemutató, tanácsadó, törvényszéki), alkalmi beszéd, meggyőző szövegműfaj (vita, ajánlás). Manipuláció. Szónoklat, bevezetés (az érdeklődés felkeltése, a jóindulat megnyerése, témamegjelölés), elbeszélés, érv, cáfolat, befejezés (összefoglalás, kitekintés). Érv, tétel, bizonyítás, összekötőelem. Érvelés, indukció, dedukció.
Tematikai egység	Nyelv és társadalom
Ismeretek, követelmények	Ismerje a nyelvváltozatok rendszerét, a vízszintes és függőleges tagolódást, a köznyelv jellemzőit, használati területét. Ismerje a csoportnyelvek fogalmát, azok jellemző használati körét, szókincsét. Legyen tisztában a szleng és az argó fogalmával, funkciójukkal. Tudja a leggyakoribb nyelvjáráseink jellemzőit, területi megjelenésüket, a regionális köznyelv jellemzőit. Legyen tisztában a határon túli magyar nyelvhasználat főbb adataival, tendenciáival, a kétnyelvűség, kettősnyelvűség, kevert nyelvűség kérdéseivel, továbbá a nyelvi tervezés elveivel és feladataival. Ismerje a nyelvművelés fogalmát, kérdéseit, feladatát, színtereit; a nyelvi norma fogalmát.
Kulcsfogalmak	Nyelvi tervezés, nyelvpolitika, nyelvművelés, nyelvtörvény, norma. Nyelvváltozat. Vízszintes és függőleges tagolódás (standard köznyelv, társalgási nyelv, irodalmi nyelv, dialektus, szociolektus). Nyelvjárás, regionális köznyelv, tájszó. Csoportnyelv, szaknyelv, hobbinyelv, rétegenyelv. Szleng, argó. Kettősnyelvűség, kétnyelvűség, kevert nyelvűség.

Tematikai egység	Szövegalkotás
Ismeretek, követelmények	Legyen képes lényegre törő, világos fölépítésű, információban gazdag, kifejtett szöveg alkotására a tájékoztató, érvelő, meggyőző, vitázó közlésformák valamelyikében.
Kulcsfogalmak	Szövegalkotás, szövegszerkesztés, előadás, hozzászólás, felszólalás, értekezés